



**“We weten dat kunst cruciaal is, maar misschien communiceren we het niet genoeg”**

FOTOGRAFIE: DALMON XANTHOPOULOS

# “Kunstenaars zijn ongelooflijk welkom in deze buurten”

*De veertig aandachtswijken waar minister Eberhard van der Laan over gaat komen regelmatig in het nieuws, maar zelden vanwege bijzondere kunstprojecten. Toch spelen kunst en cultuur daar een belangrijke rol, vindt hij. “Kunst is iets wezenlijks en mensen voelen dat.”*

DOOR JOS VAN DE HATERD

**T**ja, dit is de leukste werk-kamer van Den Haag”, zegt Eberhard van der Laan als we na het interview zijn kamer uit lopen. De fotograaf wil op een wat betere plek nog wat foto’s maken en de minister stemt lachend toe. Het enige in zijn kantoor dat op kunst lijkt is een portret van Beatrix. Op het meubilair na is het er verder leeg, bijna kaal. Het gevoel overheerst hier wordt hard gewerkt. En dat past dan weer wel bij deze minister, die zes maanden in functie is. Hij heeft de veertig wijken in zijn portefeuille waarvoor de speciale wijkaanpak is ontwikkeld. Buurten die meestal in verband worden gebracht met armoede, onveiligheid en verloedering, niet met kunst of cultuur. In de nota’s over de wijkaanpak is het vergeefs zoeken naar het woord kunst. Als minister voor Wonen, Wijken en Integratie heeft hij er weinig rechtstreekse bemoeienis mee. En toch is Van der Laan enthousiast over de rol van kunst en cultuur, juist in die wijken.

#### ZELFVERTROUWEN

Van der Laan is nog maar kort minister maar ruim de helft van de aandachtswijken heeft hij al persoonlijk bezocht: van Maastricht tot Leeuwarden en van Enschede tot Den Haag. En overal komt hij kunstenaars tegen, overal zijn activiteiten met een

artistieke of culturele inslag. Beeldende kunst, fotografie, kunsteducatie, culturele festivals, mode, noem maar op. Opvallend is dat kunst in die wijken op een natuurlijke en logische manier aanwezig is. “Het is beslist niet zo dat kunst hier tegen de stroom in moet roeien. Integendeel, je komt er automatisch bij terecht. De hele wijkaanpak is bedoeld om de mensen vooruit te helpen. Daar horen dingen bij als zelfvertrouwen, trots zijn op je buurt, je bewust zijn van je identiteit. Dan zit je al gauw in de sfeer van kunst en cultuur. Veel ideeën en initiatieven komen van de buurtbewoners zelf. En je ziet ook dat kunstenaars naar zo’n wijk toe trekken omdat daar iets speciaals aan de hand is. Daar willen ze bij zijn, ze willen meehelpen. Het verdient af en toe een duwtje in de rug, maar feitelijk gebeurt er al heel veel.” Een project dat grote indruk op Van der Laan maakte is De Kunstketel in Maastricht. In een leegstaande pizzeria startte opbouwwerkster Manon Pachen een jaar geleden dit project om wijkbewoners via kunst met elkaar kennis te laten maken. “Vooral kinderen komen daar als vliegen op de stroop op af. Ze leren er tekenen, schilderen en andere vormen van expressie. Die kinderen hebben de grootste lol en maken schitterende dingen. Intussen praten ze over hoe

het thuis of op school gaat. En ze leren de taal. Zo slaan we meerdere vliegen in één klap. Een prachtige combinatie. De opbouwwerkers zijn in dit geval de verbinding tussen de kinderen en de kunstenaars die helpen.” Een ander voorbeeld dat treffend illustreert wat kunst kan doen, is een fotoproject in Eindhoven, in een wijk

**“Kunst is ook aandacht geven aan mensen. Juist in deze wijken is dat belangrijk”**

die gesloopt gaat worden in afwachting van nieuwbouw. Van der Laan: “Zo’n gebied met leegstaande panden heeft iets van een oorlogsgebied. Maar dat hebben ze weg weten te nemen door uitvergroete foto’s op de huizen aan te brengen. Oude foto’s, vaak afkomstig van de bewoners. En ze hebben kijkdozen gemaakt waarmee je naar binnen kunt kijken. Zo is de afbraak draaglijker gemaakt. Bij sommige beelden schiet je nu zelfs in de lach.”